

Zegen, Crisis en Christus

Filippenzen 1:12-26

Ds. Ilonka Terlouw | Afscheidsdienst Tollebeek | 4 september 2022

Filippenzen 1:18

‘Wat telt is dat Christus verkondigd wordt’

1. Zegen en crisis

Sinds een paar maanden luister ik regelmatig naar de podcasts van Maarten van Rossem. Ik ben deze dienst begonnen met zegeningen tellen, maar van zijn podcasts heb ik geleerd dat onze tijd zich ook heel goed leent voor **het tellen van crises**. En aan één hand, heb je dan tegenwoordig echt niet meer genoeg.

Regelmatig somt hij het hele lijstje op: de stikstofcrisis, de energiecrisis, de opvangcrisis bij Ter Apel, de toeslagenaffaire, de schade afhandeling in Groningen, de woningcrisis, de crisis in de zorg, de huisartsen tekorten, chiptekorten, watertekorten... Ja, waar kampen we eigenlijk niet met tekorten?

Een veelvoud aan crises zet de toon in onze maatschappij en **het veroorzaakt onrust**. Ook hier in Tollebeek worden mensen erdoor geraakt, zijn de emoties geprikkeld, zit de frustratie soms hoog, of voelen we ons machteloos. Dat beïnvloedt ook onze verbondenheid met elkaar. **Misschien beïnvloedt het voor jou ook wel je verbondenheid met God...** Er is zoveel gaande in de wereld.

Zegen en crisis – je treft ze vaak zij aan zij op je pad. Maatschappelijk crises die je leven raken, maar ook persoonlijke crises: het verlies van iemand die je dierbaar is, crisis is je gezin of familie, op je werk. Crises zijn er in soorten en maten, maar vooral ook: in overvloed. En over het algemeen **spreken ze met een stuk meer decibellen** dan de zegeningen.

Daarom sta ik er vanochtend stil bij: want straks, **na deze dienst, kom je thuis, en dan...** Dan is deze mooie dienst voorbij, maar de gemeente is vacant en je sores zijn er nog steeds. Crises slaan de vreugde om wat goed gaat eenvoudig plat en nemen je, soms ongewild, met huid en haar in beslag.

Mogelijk dat het er in jouw leven anders aan toegaat: maar voor velen van ons geldt, dat **we een groot gedeelte van ons leven bezig zijn om ons leven op orde te krijgen** en dat valt vaak niet mee.

2. Wat is de waarheid over jouw leven?

Hoe ga je om met crisis in je leven?

Nu, een crisis, zo las ik afgelopen week, zou je kunnen definiëren als **'een moment van de waarheid'**. Er staat iets op het spel en de vraag is welke kant het op zal gaan. In momenten van crisis **vallen keuzes** die grote invloed zullen hebben op de toekomstige situatie. Het moment van de waarheid is aangebroken.

Crises brengen echter niet enkel de waarheid aan licht over de kwestie zelf en welke kant het op zal gaan. Ze vormen **ook een 'moment van de waarheid' voor jezelf**. Een crisis zet je op z'n plek. Hoe ga jij reageren? Wat doet er voor jou wel toe en wat niet? Uit welk hout ben jij gesneden?

Of laat me het anders formuleren: Wat is de waarheid van en over jouw leven? (Hoe sta jij in het leven?)

Dat brengt me bij het Bijbelgedeelte van deze ochtend en bij de waarheid die in Paulus' leven alles bepalend is. **Hoe staat hij in het leven?**

Paulus telt geen zegeningen;

Paulus telt hij geen crises;

het enige wat voor hem telt is Christus.

'Wat telt is dat Christus verkondigd wordt' (vers 18).

Paulus kent maar één focus: niet de crisis, maar *Christus*. **Christus vormt zijn weg, zijn waarheid en zijn leven**. Christus vormt het ijkpunt waaraan alles wat er in Paulus' leven gebeurt, wordt afgemeten. Precies zó gaat Paulus ook met de concrete crisis in zijn leven om – tenminste wij buitenstaanders zouden het al snel een crisis noemen.

3. De gevangenis-crisis van Paulus

Want Paulus zit gevangen, in Rome, zo is het vermoeden. Een persoonlijke crisis, die er niet om liegt. Paulus is afgesneden van de mensen die hem dierbaar zijn. Het werk, dat hij met zoveel toewijding deed, kan hij niet langer voortzetten. **Zijn toekomst is onzeker**. (De gemeentes die hij graag zou willen bezoeken, kan hij niet bezoeken.) Een brief, dat is alles wat hij de mensen in Filippi, met wie hij zich innig verbonden weet, te bieden heeft.

Ook voor de kerk is zijn gevangenschap slecht nieuws. Onder zijn leiding floreerde de kerk, overal werden nieuwe gemeentes gesticht, de ledentallen waren *booming*. Paulus' gevangenschap zou wel eens **het einde** van de opmars van het evangelie kunnen betekenen. De crisis in de kerk is groot!

Hoewel, hoewel... **sommigen zien het eerder als een zegen** dat Paulus vastzit. Eindelijk kunnen zij ook eens het woord voeren. Nu hij weg is, zien zij hun kans schoon. *Never waste a good crisis*, niet?

En Paulus staat machteloos. Hoe zou hij zich voelen. Gefrustreerd? Gepasseerd? Geïrriteerd? **Zou hij er wakker van liggen**, zoals het ons vaak vergaat, als mensen van alles over je zeggen of van je vinden?

4. Met Gods ogen kijken

Maar als je Filippenzen 1 leest, beland je niet midden in een **crisis-verslag**. Allerminst!

Nee, door Christus centraal te stellen, heeft Paulus **met Gods ogen** naar de werkelijkheid leren kijken. En als je vanuit Gods perspectief naar je leven kijkt, zie je andere dingen.

De gevangenis-crisis van Paulus vormt *geen einde*, **maar een nieuw begin**: Christus wordt verkondigd, in het Romeinse hoofdkwartier. Waar God de ene deur sluit, opent hij ergens anders een raam.

Wat zeg ik, een raam? Ramón, een kleurrijk glas-in-loodraam zo je wilt, want tal van gemeenteleden in Rome hebben eindelijk de moed gevonden of bij elkaar geraapt om het (figuurlijke) spreekgestoelte te beklimmen. Christus wordt alom verkondigd! Halleluja!

En wat betreft die **dubieuze motieven** van sommigen van hen? Daar kan Paulus niet wakker van liggen, daar mag God over oordelen. Loslaten gaat een stuk makkelijker wanneer je je **met beide handen vastgrijpt** aan Christus.

Over eenzaamheid of de barre omstandigheden in de gevangenis hoor je Paulus niet. Hij klinkt niet nors, kwaad of kortaf. Nee, Gods koninkrijk wordt gebouwd, *dankzij* – niet *ondanks*, maar *dankzij* – zijn gevangenschap! **Het is voor Paulus een bron van grote vreugde. Vreugde, daar in die gevangenis.**

Nee, dit is geen knap staaltje positief denken van Paulus. **Een optimist en pessimist** verschillen slechts daarin van elkaar, dat bij de ene het glas half vol is, bij de andere het glas half leeg. Maar voor de christen geldt, voor Paulus geldt, dat zijn beker altijd overvloeit – van heil en goedertierenheid én van vreugde.

Soms zou ik wel willen, dat ik net zo'n helder zicht op de dingen had als Paulus. Maar we hebben niet allemaal de roeping die Paulus had, noch het geloof dat hij had.

Maar ik geloof wel, dat wanneer je vanuit de waarheid in Christus naar je leven kijkt, de dingen er heel anders uitzien. Als je je richt op Christus en de komst van Gods Koninkrijk, zul **ook jij** leren kijken met Gods ogen en zul je **andere dingen** zien. Dat zal je helpen om beslissingen te maken, sommige dingen los te laten en weer andere dingen juist aan God toe te vertrouwen.

Met de blik gericht op Christus, zul je in staat zijn om hoop, geloof en liefde te vinden, **te midden** van de crises in je leven. Alles komt (door Christus) in een ander daglicht te staan. – Zélf... de dood komt dan in een ander licht te staan.

5. Met Christus zijn

Want op dat punt, doet Paulus in dit Bijbelgedeelte misschien wel één van zijn meest verregaande uitspraken, wanneer hij zegt: ‘voor mij is leven Christus en sterven winst.’ [...] ‘Ik verlang te sterven en met Christus te zijn, want dat is het allerbeste.’

Het klinkt onwerkelijk, elke keer weer dat ik deze woorden hoor. Het raakt aan een vraag die de afgelopen jaren in Tollebeek vaak klonk, op huisbezoeken, tijdens preekbesprekingen: ‘Hoe zal ’t hierna zijn?’ Wat heb ik daar veel mooie, moeilijke en vooral ook indringende gesprekken over gehad. In ’t licht van het gemis van een geliefde resoneert die vraag in vele harten. Er worden hier door jou en mij mensen gemist en we vragen ons af: hoe is het met hen die ons zo lief zijn?

De meest kwetsbare gesprekken in mijn tijd hier in Tollebeek waren die waar we spraken over kinderen die ons zijn voorgegaan. Hoe zal ’t met hen zijn? Zal ik mijn kind ooit weer in de armen sluiten?

Die vraag beantwoordt Paulus hier niet, tenminste niet rechtstreeks. Maar er klinken woorden van diepe troost: **Onze geliefden zijn weliswaar nu niet in ónze armen, maar wél in Christus’ armen** – en dat, ‘dat is het *allerbeste*.’ Armen waarin ook nog eens meer dan genoeg plaats is voor jou en mij. Paulus kan haast niet wachten, om zo mét Christus te zijn! Zelfs de dood vormt voor hem geen crisis meer.

Wat kan ik hiervan nog zeggen? Dít gaat mijn geloven en besef verre te boven. Hier stokt de adem van mijn geloof.

Het schudt tegelijk een diep verlangen in mij wakker naar meer van Hem die álles in dit leven in zo’n ander perspectief zet, naar Hem die elke crisis, die zelfs de dood in een totaal ander perspectief zet.

6. 'Jezus Christus is Heer'

Wie, wie is deze Christus?

Uit Filippenzen 2 verkondig ik jullie:

Hij, die de gestalte *van God* had,
maakte er *geen aanspraak op* aan God gelijk te zijn,
maar deed afstand van zijn positie
en nam de gestalte aan *van een dienaar*.

Hij werd gelijk *aan de mensen*,
en als mens verschenen heeft Hij zich vernederd
en werd *gehoorzaam* tot in de dood
– de dood aan het kruis.

Daarom heeft God *Hem* hoog verheven
en *Hem* de naam geschonken die elke naam te boven gaat,
opdat in de naam van Jezus
elke knie zich zal *buigen*,
in de hemel, op de aarde en onder de aarde,
en *elke* tong zal belijden:
'Jezus Christus is Heer',
tot eer van God, de Vader.

Broeders en zusters, laat deze Heer je vreugde blijven, want deze wereld is van Hem.
De toekomst is van Hem. Jouw leven en de gemeente van Tollebeek, ze zijn veilig in
zijn hand.

GewoonGeloven.com

HonkaTerlouw.com